

С. В. Носач, В. М. Зігунов

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ СУЧАСНИХ ПОДОРОЖЕЙ З АКТИВНОГО ТУРИЗМУ

В статті дається характеристика сутності сучасних подорожей з активного туризму, висвітлюються особливості видів туристських походів, розкриваються відмінності трекінгових подорожей від спортивних походів.

Ключові слова: активний туризм, подорож, трекінг.

The article describes the essence of modern travel in active tourism, highlights the features of the types of hiking, reveals the differences between trekking trips and sports trips.

Keywords: active tourism, travel, trekking.

Сьогодні активний туризм є один із найяскравіших явищ нашого часу в сфері туризму, актуальність активного туризму підкреслюється тим, що є потужним економічним фактором розвитку держави і суспільства, а також важливий засобом в розвитку та відновлення здоров'я населення. Подорожі з активного туризму приваблюють туристів своєю спортивною метою, а саме труднощами подолання складних ділянок на туристському маршруті. Подорожі активного туризму – це подорожі, які використовують активні засоби пересування в природному середовищі. Від так подорожі з активного туризму - це модель дослідницьких експедицій, які у минулому відкривали та вивчали Землю. Туристи в активних подорожах теж відкривають для себе і вивчають нові території своєї держави або країн світу.

Подорожі з активного туризму характеризуються в основному двома критеріями: доступністю район подорожі та складністю туристського маршруту. Данні подорожі передбачають тісну взаємодію людини з природою і вимагають достатньої затрати фізичних (сила, витривалість, технічні прийоми) та інтелектуальних (тактичні завдання, технічні прийоми)

зусиль. Так до складу активного туризму відноситься спортивні подорожі, по своїй складності спортивні походи поділяються на три ступені складності (від I до III – школярі) та шість категорій складності (від I до VI – дорослі).

Складність спортивних походів визначаються відповідно до «Правил змагань зі спортивного туризму» (2008 рік). Залежно від складності подоланих локальних і протяжних перешкод маршруту походу, району подорожі, автономності, новизни, довжини маршруту і ряду інших його показників, характерних для того чи іншого виду активного туризму.

Туристські походи поділяються на походи вихідного дня, не категорійні (треккінгові тобто рекреаційні) і категорійні (спортивні). Також, туристські походи поділяються за способами переміщення в природному середовищі на: пішохідні, водні, гірські, лижні, велосипедні, автомобільні, мотоциклетні, спелео та вітрильні, а також можуть мати різноманітні їх комбінації.

Сьогодні відомі подорожі з активного туризму в тундрі, пустелі, горах, але найбільш привабливими для активних мандрівників виступають гірські місцевості, тому що в них зосереджені різноманітні природні об'єкти: вершини, перевали, гребені, льодовики, озера, річки тощо.

Гори завжди вражали людину своєю величиною, важкодоступністю і непередбачуваністю. З гірських схилів люди милувалися мальовничими долинами і ущелинами, гучними водоспадами і бурхливими річками. Захоплюючись красою гігантських гір, люди відкривали нові вершини, встановлюючи на білосніжних піках прапори, і обводячи поглядом неосяжні гірські краєвиди, з яких відкривається нова перспектива, ставили перед собою ще складніші завдання на майбутнє щодо їх освоєння.

На сьогодні спробувати себе у ролі гірських мандрівників може практично будь-яка фізично здорова людина. Закордонний досвід активного туризму свідчить про популярність треккінгових походів в гірськи системи світу.

Треккінг (trekking) – це подорож в горах, пов'язана з проходженням різних ділянок гірського рельєфу. Така гірська подорож включає подолання крутих кам'янистих, трав'яних, осипних схилів, льодовиків, перевалів, форсування гірських річок, навіть сходження на гірські вершини. Отже треккінг – це подорож у гірській місцевості з рюкзаком, що триває з пункту А в пункт Б, з подоланням інших локальних і протяжних перешкод гірського рельєфу. Під час подорожі турист може нести увесь провіант із собою, або забезпечити власний побут у кемпінгах, які трапляються на маршруті [2].

Треккінг – це не тільки спланований довготривалий рух по маршруту активного туризму. Його можна розглядати як подорож, що включає пізнавальну складову: знайомство з природними та історичними пам'ятками, кліматичними особливостями регіону перебування, культурою та звичаями місцевих жителів. В горах існують унікальні можливості для вивчення ландшафтів: за порівняно короткий час тут можна здійснити подорож, починаючи від субтропіків до вічних льодовиків.

Треккінг порівнюють з гірським туризмом, із-за спорідненості виду діяльності у гірській місцевості. Туристський треккінг відрізняється від альпінізму, під час якого сходження на гірські вершини відбувається зі спеціальним альпіністським спорядженням та мінімальним набором особистого спорядження, яке залишається у базовому таборі. Для багатьох мандрівників треккінг, гірський туризм, альпінізм став способом життя. Ідучи в гори, туристи вкотре жартують, що треккінг – це вид туризму з перенесення чималих тягарів на великі відстані у вільний від роботи час, з вкладенням у це заняття коштів.

Головна відмінність проведення треккінгових турів від спортивного туризму – в створенні певного рівня сервісу на маршруті. Туристську групу супроводжує гід-провідник, а на складних маршрутах – навіть два такі фахівці, які не тільки забезпечують безпечне проходження маршруту, але й допоможуть в організації туристського побуту: обладнати табір, знайти дрова і воду, приготувати їжу. У спортивних походах учасники, маючи попередній

досвід участі у категорійних і ступеневих походах, самі забезпечують власну безпеку на маршруті та організовують туристський побут. Разом з тим, сервіс треккінгових турів не передбачає перенесення особистих речей, спорядження, рюкзаків туристів супроводжуючим гідом, на відміну від альпіністських експедицій у високогір'я, коли до перенесення вантажів залучаються носильники. Тому туристам варто розраховувати на власні сили, беручи із собою мінімум особистих речей та 4-5 кг громадського вантажу (продуктів, бівуачного спорядження тощо). Одне з головних принципів проведення треккінгових подорожей в горах – забезпечення високого рівня безпеки для подорожуючих, за яку несе відповідальність супроводжуючий гід, а також кожен турист особисто [1].

Виходячи з усього вищесказаного можна зробити висновок проте що, головною особливістю в подорожах з активного туризму є те, що мандрівники самі вибирають мету та район своєї подорожі. Проведене нами дослідження показує, що сьогодні найбільш поширеними у світі серед рекреаційних подорожей є треккінгові подорожі.

Список використаних джерел:

1. Зігунов Р. В. Треккінг як інноваційний туристський продукт. Україна майбутнього : Матеріали міжнародного науково-освітнього круглого столу студентів та молодих учених. Суми, 15-17 вересня 2017 р. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. С. 121-122.
2. Трекінг, хайкінг, бекпекінг. Старосамбірські вісті. URL: www.starosambir.net. Уа / 4976 /